

جایگاه و قلمرو حریم خصوصی افراد در فضای مجازی با تاکید بر اسناد فراملی

ایرج نظری

دانشجوی کارشناسی ارشد، حقوق خصوصی، موسسه آموزش عالی رسالت، کرمان، ایران
nazari.a2238@yahoo.com

رحمان مجازی

مربی گروه حقوق، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد جیرفت، ایران
rmd046@yahoo.com

چکیده

یکی از حقوق اساسی و بنیادین بشر که در منابع اسلامی و قوانین کشورها و اعلامیه جهانی حقوق بشر مورد توجه قرار گرفته است حق حریم خصوصی است. حق اشخاص در برخورداری از مصونیت و حرمت حریم خصوصی با پیدایش و گسترش پدیده نوظهور فناوری اطلاعات و ارتباطات اهمیتی مضاعف یافته است چرا که در عصر کنونی پیدایش و گسترش فناوری‌های نوین، دسترسی به اطلاعات را تسهیل و تحول بزرگی در مصادیق و قلمرو حریم خصوصی پدید آورده است. حساسیت نسبت به نقض حریم خصوصی در فضای دیجیتال در سطح بین‌المللی و منطقه‌ای ایجاد شده، ولی هنوز مقررات کافی برای حفاظت مناسب از حریم خصوصی وجود ندارد و نیاز به تصویب مقررات حمایت‌کننده از حریم خصوصی با توجه به اصول مورد پذیرش بین‌المللی حس می‌شود. برای رفع نگرانی‌های شهروندان مقررات سایبری متناسب برای دغدغه‌های آنان می‌تواند مؤثر باشد. بدیهی است که قواعد سنتی بین‌المللی و حتی تحولات صورت گرفته در این قواعد بین‌المللی با سرعت و پیشرفت فناوری اطلاعات هماهنگ نیست و نمی‌تواند از حقوق بنیادین بشر پاسداری کند و تنها با تعاملات بیشتر برای وضع قواعد حاکم در این عرصه و هماهنگ‌سازی قوانین اساسی کشورها مطابق با اصول مشترک در حقوق اساسی بشر و ایجاد نظام حقوقی کارآمد است که می‌توان از حقوق شهروندان از جمله حق حریم خصوصی صیانت به عمل آورد. برآیند بررسی این تحقیق، فناوری اطلاعات و ارتباطات و فضای مجازی را مهم‌ترین عامل نگرانی انسان‌ها از تجاوز دیگران به حریم خصوصی و دست‌یابی آنان به اطلاعات شخصی‌شان می‌داند. چرا که سهولت استفاده از اینترنت و ناشناس بودن کاربران آن با امکان جمع‌آوری، سرقت و افشای اطلاعات شخصی از طریق اینترنت و نیز رهگیری و توقیف نامه‌های الکترونیکی و ارتباطات اینترنتی، شنود و رهگیری مکالمات تلفن، که به راحتی با فناوری‌های نوین انجام می‌شود خود از مهم‌ترین مصادیق تجاوز به حریم خصوصی افراد است. در این میان لزوم توجه حقوق بین‌الملل به تدوین قوانینی در زمینه حمایت از حریم خصوصی افراد در فضای مجازی بیش از پیش ضروری و حائز اهمیت به نظر می‌رسد.

واژگان کلیدی: حریم خصوصی، فضای مجازی، اسناد فراملی.